

Cəmilə Afət qızı Məmmədova
Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti (UNEC),
Dizayn ixtisası (qr.872) üzrə magistr
Azərbaycan, Bakı şəh.
camila.mamedova.91@mail.ru

Açar sözlər: dizayn, dizayner,interyer, fikir,üslub, plan

Key words: design, designer, interior, thought, style, plan

İnteryerin üslub həlli və dizayn xüsusiyyətlərinin qarşılıqlı təsirinin təhlili

Daxili otaqların dizaynı və dekorasiyası prosesini təsvir etmək üçün bir-birinin əvəzində istifadə olunan interyer dizaynı, otaq dizaynı və daxili dekorasiyanın bütün terminlərindən istifadə olunur. Son on il ərzində məşhur televiziya proqramları otaqların təmirinə, yenidən dizaynına və yenidən qurulmasına diqqət yetirən işlər sürətləndi. İnteryer Dizaynına maraq dahada sürətləndi. Dizaynın yaranma tarixi 19-20-ci əsrləri əhatə edir. İnteryer Dizaynın əhəmiyyəti illər ötdükcə dahada aktuallaşdı. İnsanlar artıq dizaynerlərin yaradıcı fikirlərindən istifadə etməyə başladılar.

İnteryerin funksionallığı gündəlik prosesləri normal həyata keçirilməsi şərtlərini müəyyənləşdirir. Təchiz və tərtib edilmiş sahələr, ailənin maraqlarına xidmət etməlidir.

Üslub qədim zamanlarda yaranmışdır. Qədim zamanlarda insanlar yaşadıkları ölkələrin,iqlimin tələblərinə cavab verən yerlərdə yaşayırlar. Onlar dövrə görə ilk əvvəllər mağaralarda, yamaclarda daha sonra elmi texniki tərəqqinin inkişafı nəticəsində istehsal yarandıqdan sonra daşdan və ya taxtadan, kərpicdən hazırlanmış yerli tikinti materiallarından istifadə edirlər. Şimal ölkələrinin əhalisi özləri üçün buzdan müvəqqəti sığınacaqlar hazırlayırlar. Zaman keçdikcə artıq üslub yaranmağa başlayır və hər ölkə mədəniyyətinə xas olan üslublar meydana gəlir. Aşağıda bir sıra üslubların adları sadalanmışdır/ *İç Mimarlık'da "Eser" ve Fikrin Korunması.2020/*

Skandinaviya - XX əsrin ortalarında dahada aktual üsluba çevrilmişdir.Bu üslub adından bəlli olduğu kimi skandinaviya ölkələrinə məxsusdur. Sadə, funksional, isti və rahatlığının sayəsində həhlədə tələb olunan üslublardan hesab olunur. Üslubda rəng etibarı ilə üstünlüyü ağ çalarlar təşkil edir.

Retro-Retro üslubunun əsas şüarından biri- unudulub, gedib. Hər bir sahədə retro termini keçir. Məsələn olaraq musiqi, interiyerlər, saç stilləri və həmçinin geyimləri göstərmək doğru olar. Üslubun əsas xüsusiyyəti indiki dövr üçün təkcə köhnə mebellər və əşyalar deyil bu əşyalara eleqantlıq qatılması üçün interiyerə bir qədər yeni əşyalar da əlavə etmək olar. Üslub cəsarətli, əyri və təmtəraqlı formalarda 50-ci illərin dizayn elementlərini əhatə edir.

Ənənəvi-Müxtəlif interiyer dizayn növlərinin müəyyənləşdirilməsinə gəldikdə, ən məşhur üslublardan biri ənənəvi interiyer dizaynıdır. Ənənəvi interiyerlərdə tünd rəngli ağacdan hazırlanmış masalar və stullardan istifadə edilir, bu da təfərrüatlarla bəzədilir. Ənənəvi dizayn ilhamını 18-ci və 19-cu əsrlərdə İngiltərə və Fransadan alır.

Ampir- Fransız dilindən tərcümədə “ampir” sözü “imperiya” deməkdir. Bu üslub XVIII əsrin axırlarında yaradılıb və ən çox inkişafı imperator Napoleon Bonapartın dövründə olub. Ampir interiyerinin rəng çalarları – zəngin və dəbdəbəli kral rəngləridir: qırmızı, yaşıl, mavi. Qızıl, gümüş və bürüncdən də dekorda geniş istifadə olunur.

Bohem-Çox qədim zamanlarda azad və müstəqil olaraq yaşayan adətən bu günü düşünən-həyatını rahat yaşayan yaradıcı insanların üslubu kimi tanınırdı. Vizual maraq və rahat bir ruhla məkan yaradır. Üslubda divar içərisində boşluqlar, hörmə torlardan ibarət örtüklər, yataq otaqlarında çarpayı üstündə asılan pərdə elementlərindən ibarətdir.

Sənaye- Əksər üslublar kimi bu üslubda XX əsrin 50 ci illərinə təsadüf edir. Üslubun əsas meyarı elementlərə süni rəng qatımı yox məhz elementlərin öz-doğal rəngi qalaraq istifadə edilir.

Dəniz üslubu-Dəniz daxili dizaynları ən yaxşı müsbət, isti və rahatlatıcı kimi təsvir olunur. Əsas səbəb odur ki, onlar sizi həmişə okeanın yaxınlığında hiss edirlər. Dəniz mövzusunun izləyən interiyer dizaynerləri adətən dəniz canlıları, gəmilər və lövbərlər kimi elementlərdən istifadə edirlər. /Paşayev B.S. Dizayn tarixi. Dərs vəsaiti. Bakı: «İqtisad Universiteti» Nəşriyyatı- 2015 /

Bir otağın yenidən dizaynını planlaşdırarkən düşünmək lazım olan ilk şey rəng palitrasıdır. Boya rəng cədvəlinə və rəng palitrasından istifadə edə bilərsiniz. Əvvəlcə divar kağızlarına və ya rəng xüsusiyyətlərinə baxın sonra dekorasiyaya daxil olunan müşayiət rənglərini seçin və kompozisiyanızı qurun. Divar kağızı və ya rəng xüsusiyyətləriniz parlaqdırsa və ya qalın naxışa malikdirsə, onu müşayiət etmək üçün daha yumşaq, daha açıq rəng seçin. Qeyd: "Fəaliyyət divarı" istifadə

edərək naxışlar, teksturalar və parlaq rənglər əlavə edib mükəmməl bir üstünlük əldə edə bilərsiniz. İnteryerin tavan döşəmə ,divar kağızı və bəzi dekorasiya işləri bitəndən sonrakı proses dizayn işlərinin davamı olaraq mebel avadanlıqları, dekor elementlərinin seçilməsidir.

Ədəbiyyat

1. İç Mimarlık'da "Eser" ve Fikrin Korunması.2020
2. Paşayev B.S. Dizayn tarixi. Dərs vəsaiti. Bakı: «İqtisad Universiteti» Nəşriyyatı- 2015. – 438 səh.
3. Митина Н. Дизайн интерьера / Наталия Митина. — М.: Альпина Паблицер, 2013. — 302 с. — «Как открыть свое дело».
4. Серов С.И. Стиль в графическом дизайне 60-80-е годы. М. 1991,120с
5. Дизайн очерки теории системного проектирования Сб. науч. Статей. Л. 1983,189 с.